

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 27.2.2008

KOM(2008) 113 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o inovatívnych a trvalo udržateľných odvetviach lesného hospodárstva v EÚ

Príspevok k Stratégii pre rast a zamestnanosť EÚ

{SEC(2008) 262}

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Nové výzvy pre odvetvia lesného hospodárstva EÚ	3
3.	Integrovaný prístup na posilnenie trvalo udržateľnej konkurencieschopnosti odvetví lesného hospodárstva EÚ	7
3.1.	Všeobecné ciele.....	7
3.2.	Opatrenia na zlepšenie konkurencieschopnosti odvetví lesného hospodárstva EÚ	7

1. Úvod

Odvetvia vyrábajúce celulózu, papier, papierové obaly a drevospracujúce odvetvia, ako piliarske podniky a výroba panelov na báze dreva, majú pokiaľ ide o hlavné suroviny, ktoré používajú, spoločného menovateľa: drevo alebo spätne získavaný papier a drevo. Preto sa používa pojem „odvetvia lesného hospodárstva“. Tento pojem zahŕňa aj špecializované odvetvia ako korkový a tlačiarenský priemysel. V hodnotovom reťazci, ktorý sa začína ťažbou v lese a končí konečným výrobkom, je konkurencieschopnosť výroby medziproduktov prínosom pre ďalšie fázy výrobného procesu. Napríklad konkurencieschopná výroba v lesníckom odvetví posilňuje konkurencieschopnosť drevospracujúceho a papierenského priemyslu.

Odvetvia lesného hospodárstva s výrobou v hodnote 365 miliárd EUR a pridanou hodnotou približne 120 miliárd EUR poskytujú viac ako 3 milióny pracovných miest v 344 000 podnikoch. Mnohé súčasti týchto odvetví zohrávajú dôležitú úlohu pri zachovávaní trvalo udržateľnej zamestnanosti vo vidieckych oblastiach.

Odvetvia lesného hospodárstva sú všeobecne konkurencieschopné vďaka veľmi dobrým technickým a obchodným výsledkom. Celulózový a papierenský, ako aj drevospracujúce a tlačiarenské odvetvie sú svetovými lídrami v mnohých oblastiach. Tieto odvetvia však čelia mnohým problémom, najmä pokiaľ ide o prístup k surovinám, potrebu znižovať emisie skleníkových plynov, inovácie, obchod s výrobkami lesného hospodárstva a informovanie o nich. Pre drevospracujúce a tlačiarenské odvetvia navyše zohrávajú veľmi dôležitú úlohu malé a stredné podniky.

Toto oznámenie o konkurencieschopnosti, inováciách a trvalej udržateľnosti odvetví lesného hospodárstva je ďalším krokom v realizácii stratégie EÚ v oblasti priemyselnej politiky uvedenej v oznámení Komisie z októbra 2005¹, v rámci ktorej bolo oznámených niekoľko sektorových iniciatív, vrátane oznámenia o týchto odvetviach.

Navrhované opatrenia sú doplnením akčného plánu v oblasti lesného hospodárstva², ktorý Komisia prijala v júni 2006, a jeho cieľa zvýšiť dlhodobú konkurencieschopnosť sektora lesného hospodárstva. Tieto opatrenia boli predmetom verejnej konzultácie a preskúmal ich Poradný výbor pre politiku Spoločenstva v oblasti lesníctva a odvetví lesného hospodárstva.

2. NOVÉ VÝZVY PRE ODVETVIA LESNÉHO HOSPODÁRSTVA EÚ

a) Prístup k surovinám:

Keďže odvetvia lesného hospodárstva využívajú veľké množstvo dreva, jeho dostupnosť za konkurenčné ceny je určujúcim faktorom ich výsledkov. Drevo predstavuje pre tieto odvetvia najväčšie náklady. Pri výrobe papiera predstavujú náklady na drevo 30 % z celkových nákladov, v piliarskom priemysle 65 až 70 %. Preto je veľmi dôležité podporovať uspokojovanie dopytu z domácich zdrojov a vyhnúť sa obmedzeniam pri dovoze dreva.

Drevná surovina pre odvetvia lesného hospodárstva sa obnovuje prostredníctvom nového vysádzania a prirodzenej regenerácie lesov. Uspokojovanie dopytu z domácich zdrojov je možné zvyšovať prostredníctvom rámca trvalo udržateľného lesného hospodárstva³. Trhy s

¹ KOM(2005) 474 v konečnom znení.

² KOM(2006) 302 v konečnom znení.

³ Ako bolo definované v rezolúciách z Lisabonu a Viedne o trvalo udržateľnom lesnom hospodárení na Konferencii ministrov o ochrane lesov v Európe.

drevom musia fungovať efektívne a ponuka by sa mala zvýšiť prostredníctvom aktívneho prístupu, a to aj vlastníkov lesov. Zároveň je dôležité uľahčovať obchod s drevnými surovinami, keďže dovoz guľatiny predstavuje okolo 10 % celkovej dodávky dreva pre odvetvia lesného hospodárstva EÚ.

Z dôvodu narastajúceho tlaku na primárne suroviny nepretržite narastá využívanie spätne získaných surovín. Dnes je asi polovica produkcie papiera v EÚ založená na spätne získavanom papieri, čo od roku 1998 predstavuje nárast o 25 %. Spätne získavanie papiera a recyklácia papiera spojená so zvýšenou účinnosťou spracovania umožnili podstatný nárast výroby bez použitia väčšieho množstva nového dreva. Partnerstvo medzi výrobcami papiera, spracovateľskými a recyklačnými odvetviami, vydavateľmi, tlačiarenskými podnikmi a výrobcami tlačiarenských farieb a lepidiel⁴ má za úlohu ďalej zvýšiť mieru recyklácie papiera a zvýšiť kvalitu a recyklovateľnosť spätne získavaného papiera. Účinnejší zber podporovaný verejnými orgánmi tiež posilní vývoj ekonomicky účinnejších a ekologickejších aktivít a prispeje k posilňovaniu konkurencieschopnosti EÚ v tejto oblasti. Zo spätne získavaného dreva možno vyrábať veľké množstvo drevených panelov, najmä drevotrieskových dosiek a drevovláknitých dosiek strednej hustoty. Drevo sa však spätne nezískava v takej miere ako papier kvôli jeho dlhodobějšímu využívaniu a väčšej rozptýlenosti miest jeho likvidácie.

Okrem toho zvýšený konkurenčný boj o drevo ako surovinu sa musí zohľadniť v rôznych politických kontextoch ako napr. drevo na výrobu obnoviteľnej energie a potreby týkajúce sa biodiverzity a rekreačných a iných sociálnych funkcií. Vzrastajúci dopyt po obnoviteľnej energii neustále zvyšuje konkurenčný boj o drevo, najmä v odvetviach vyrábajúcich drevené panely a celulózu. Zvýšenie dopytu nie je vždy kompenzované zodpovedajúcim zvýšením ponuky, čo vedie k vyšším cenám. V reakcii na zasadanie Európskej rady z marca 2007 sa Komisia zaoberá touto otázkou vo svojom návrhu z 23. januára 2008 o podpore obnoviteľných zdrojov energie⁵. V uvedenom návrhu sa v plnej miere uznáva, že biomasa sa používa nielen na výrobu obnoviteľných energií ale aj na iné účely, a členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby v národných akčných plánoch a pri všeobecnom monitorovaní a podávaní správ venovali pozornosť rôznym spôsobom použitia biomasy.

Nezákonná ťažba dreva a súvisiace spracovanie drevárskych výrobkov a obchod s nimi ohrozujú legálne odvetvia lesného hospodárstva a ich zdroje príjmov vytváraním environmentálnych a sociálnych problémov, ako aj znižovaním cien a vytváraním nepriaznivého obrazu o výrobnom odvetví. Akčným plánom EÚ FLEGT (Vymáhateľnosť práva, správa a obchod v lesnom hospodárstve) sa tieto obavy riešia prostredníctvom opatrení z hľadiska ponuky a dopytu.

b) Vplyv politik v oblasti klimatických zmien

Trvalo udržateľnou a efektívnou politikou v oblasti lesného hospodárstva sa zvyšuje prínos lesov k znižovaniu koncentrácií skleníkových plynov. Navyše papierenské a drevárske výrobky sú ďalšou zásobárňou uhlíka pohlteneho lesmi a zvýšená recyklácia papiera a dreva predlžuje schopnosť drevárskych výrobkov zachytávať uhlík väčšmi, ako je tomu v prípade pozemných skládok.

Politiky EÚ v oblasti klimatických zmien majú zároveň významný dosah na výrobu celulózy, papiera a určitých drevených panelov z dôvodu energetickej náročnosti výroby týchto produktov. Palivo a elektrická energia predstavujú 13 %, resp. 18 % nákladov na výrobu

⁴ Európska deklarácia o spätom získavaní papiera.

⁵ KOM(2008) 19 v konečnom znení.

celulózy a papiera v EÚ. Papierne sú veľkým spotrebiteľom energie, ale chemické celulóžky môžu byť výrobcami čistej energie. Približne polovicu využívanej primárnej energie vyrábajú tieto odvetvia z drevnej biomasy. V piliarskych podnikoch a pri výrobe drevených panelov je takisto vysoká energetická sebestačnosť, pokiaľ ide o teplo, hoci elektrická energia často pochádza od externých dodávateľov. Naopak mechanická výroba celulózy a papiera do veľkej miery závisí od externých dodávok elektrickej energie a plynu. Nedávny nárast ich cien mal významný vplyv na tieto odvetvia.

Medzi príčiny vyšších cien patria vyššie náklady na primárne palivá, potreba prispievať k znižovaniu emisií skleníkových plynov a rozvoj obnoviteľných zdrojov energie⁶. Vysokými nákladmi sa stimuluje konkurencieschopnosť odvetvia a posilňuje sa potreba ďalších politík v oblasti liberalizácie trhu a energetickej úspornosti, aby sa Európa stala atraktívnejším miestom pre investície do tohto sektora. Významným prínosom je tretí energetický balík⁷ zo septembra 2007 zameraný na konkurencieschopnosť a efektívnosť trhov s elektrickou energiou a plynom v EÚ.

Keďže odvetvia lesného hospodárstva sú vysokými producentmi CO₂, bude sa od nich vyžadovať, aby významným spôsobom prispeli k zmierňovaniu klimatických zmien. Tieto odvetvia musia dosiahnuť vysokú úroveň environmentálnej výkonnosti a energetickej úspornosti bez toho, aby stratili konkurencieschopnosť. Nie je v záujme Európskej únie, aby sa v budúcnosti jej výroba presunula do krajín s menej prísnymi emisnými limitmi („presun emisií uhlíka“), keďže to by malo nepriaznivé dôsledky na životné prostredie a hospodárstvo. Z tohto dôvodu sa súborom opatrení Komisie v oblasti klimatických zmien a obnoviteľnej energie z 23. januára 2008⁸ uznáva a rieši špecifická situácia energeticky náročných odvetví. V tomto súbore opatrení sa stanovujú jasné kritériá na identifikáciu energeticky náročných odvetví, pri ktorých vzniká riziko presunu emisií uhlíka. Komisia určí, ktoré sektory alebo podsektory spadajú do tejto kategórie. V prípade, že sa v týchto sektoroch, resp. podsektoroch uplatnia najúspornejšie postupy, budú im bezplatne pridelené kvóty až do výšky 100 %. V tejto súvislosti bude Komisia posudzovať, či odvetvia lesného hospodárstva spĺňajú podmienky na uplatnenie takéhoto prístupu. So zreteľom na medzinárodné rokovania o dohode o globálnych klimatických zmenách na obdobie po roku 2012 bude Komisia ďalej posudzovať situáciu energeticky náročných odvetví a môže navrhnúť úpravy, najmä vzhľadom na bezplatné pridelenie alebo začlenenie dovážaných výrobkov do systému EÚ v oblasti obchodovania s emisiami.

Sektorové dohody založené na osobitných podmienkach môžu podnietiť opatrenia na zníženie emisií na medzinárodnej úrovni. Takéto sektorové dohody by mali viesť k celosvetovému zníženiu emisií v takom rozsahu, aký sa vyžaduje na účinné riešenie klimatických zmien, a mali by byť monitorovateľné, overiteľné a mali by podliehať povinným vykonávacím ustanoveniam.

V súčasnosti a ešte viac v budúcnosti budú odvetvia lesného hospodárstva EÚ zohrávať dôležitú úlohu ako poskytovatelia tepla a elektrickej energie a ako výrobcovia biopalív na báze dreva, čím sa prispeje k účinnejšiemu využívaniu dreva na výrobu energie ako aj výrobkov lesného hospodárstva. Biopalivá možno vyrábať popri chemických látkach na báze dreva a iných výrobkoch v bioraфинériách. Činnosť pracovnej skupiny Technologickej platformy sektora lesného hospodárstva pre bioraфинérie je dôležitá pri určovaní kľúčových

⁶ KOM(2006) 841 v konečnom znení.

⁷ KOM(2007) 528, KOM(2007) 529, KOM(2007) 530, KOM(2007) 531, KOM(2007) 532.

⁸ Najmä KOM(2008) 16 v konečnom znení.

projektov potrebných v tejto oblasti. Výrobné odvetvie má skúsenosti, technologickú a dodávateľskú sieť, ktoré môžu byť súčasťou riešenia v oblasti obnoviteľnej energie.

c) Inovácia, výskum a vývoj

Zvýšené investície do výskumu a technologického rozvoja a inovatívne využívanie technického a obchodného know-how sú kľúčovými prvkami ďalšieho rozvoja konkurencieschopnosti týchto odvetví.

Technologická platforma sektora lesného hospodárstva je dôležitým nástrojom na koordináciu výskumného úsilia zo strany výrobného odvetvia, Európskej komisie a členských štátov a mala by hrať významnú úlohu pri posilňovaní inovatívnej kapacity tohto sektora. V rámci technologickej platformy sektora lesného hospodárstva sa vyvinul strategický výskumný program, ktorý je zameraný na zvyšovanie konkurencieschopnosti EÚ prostredníctvom vývoja inovatívnych produktov a služieb, ako aj na efektívnejšie využívanie surovín a energie.

Celulózový, papierenský a drevársky priemysel čerpal výhody z technického rozvoja v chemickom priemysle. Podobná synergia existuje aj v rámci strojárskoho priemyslu a celulózového a papierenského priemyslu. Tieto výhodné vzťahy založené na súčinnosti by sa mali zachovať.

d) Obchod a spolupráca s tretími krajinami

Väčšina súčastí odvetví lesného hospodárstva EÚ je vystavená medzinárodnej konkurencii. Počet výrobcov celulózy, papiera a panelov, ako aj piliarskych a tlačiarenských podnikov zapojených do hospodárskej súťaže na svetovom trhu stále narastá. Sieť lesného hospodárstva sa prispôsobuje tejto situácii zameraním sa na posilnenie produktivity a investícií do vývoja výrobkov, inovácií a výskumu. Mnohé firmy EÚ sú aktérmi v celosvetovom meradle.

Drevárske a papierenské výrobky EÚ však stále nemajú zaručené rovnaké podmienky na vstup na trhy tretích krajín z dôvodu vysokých ciel a necolných prekážok uplatňovaných zo strany niektorých obchodných partnerov.

e) Komunikácia a informácie

Dopyt po tlačiarenskom a baliacom papieri dlhodobo rastie, čo úzko súvisí s rastom príjmu na obyvateľa. Na mnohých trhoch papierenský a tlačiarenský priemysel čelia vzrastajúcej konkurencii okrem iného aj zo strany elektronických médií, čo v určitej miere vedie k nadmernej výrobnéj kapacite. Elektronické produkty a tlačiarenské výrobky sa tiež môžu navzájom dopĺňať. Pre papierové obaly predstavujú zvýšenú konkurenciu predovšetkým plasty.

Dopyt po drevárskych výrobkoch na obyvateľa je v EÚ ďaleko nižší ako v Severnej Amerike alebo Japonsku, čo je spôsobené hlavne menšou mierou výstavby bývania na báze dreva. Za hranicami tradičných regiónov však existuje obrovský priestor na rast v tejto oblasti.

Existuje všeobecná potreba zlepšiť informovanosť o lesoch, odvetviach lesného hospodárstva a kvalite výrobkov lesného hospodárstva. Profesionálnych používateľov aj spotrebiteľov je potrebné informovať o ekonomických, technických a environmentálnych vlastnostiach dreva ako obnoviteľnej, recyklovateľnej a ekologickej surovine.

3. INTEGROVANÝ PRÍSTUP NA POSILNENIE TRVALO UDRŽATELNEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI ODVETVÍ LESNÉHO HOSPODÁRSTVA EÚ

3.1. Všeobecné ciele

V rámci priemyselnej politiky EÚ a jej Stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorej cieľom je vytváranie lepších rámcových podmienok pre výrobné odvetvia, slúžia odvetvia lesného hospodárstva ako príklad sektora, ktorý v značnej miere drží krok s vývojom politík EÚ. Tieto odvetvia sa postupne modernizujú a premieňajú znalosti a inovácie na výsledky s cieľom upevniť ich trvalú udržateľnosť a reagovať na výzvy v oblasti konkurencieschopnosti.

V dôsledku závislosti týchto odvetví na surovinách, ich úlohy pri zmierňovaní klimatických zmien a dodávke energie a ich vysokej energetickej náročnosti má súbor opatrení v oblasti integrovanej energie a klimatických zmien z 23. januára 2008 pre ne priamy význam.

Nasledujúcimi politickými cieľmi sa preto zabezpečuje jednotný prístup k posilňovaniu konkurencieschopnosti odvetví lesného hospodárstva, pričom sa ciele súvisiace s klimatickými zmenami a energiou integrujú do priemyselnej stratégie tohto sektora:

- využívanie znalostí súvisiacich sektorov a nepretržitá podpora vysokej úrovne inovácií, výskumu a technologického rozvoja;
- prispievanie k trvalo udržateľnej dodávke energie a podpora trvalo udržateľného lesného hospodárenia;
- podpora trvalo udržateľnej dodávky surovín pri súčasnom zabezpečení spravodlivej hospodárskej súťaže;
- ďalšie zvyšovanie úspornosti zdrojov pri využívaní surovín;
- uľahčenie neobmedzenej účasti odvetví lesného hospodárstva na trhoch so zdrojmi obnoviteľnej energie a na dodávke tepla, elektrickej energie a biopalív na báze dreva.

3.2. Opatrenia na zlepšenie konkurencieschopnosti odvetví lesného hospodárstva EÚ

a) Prístup k surovinám

- Mala by sa uľahčiť trvalo udržateľná dodávka drevnej suroviny pre odvetvia lesného hospodárstva, čím sa lepšie zosúladí dopyt a ponuka. Dodávku drevnej suroviny pre výrobné odvetvie ako aj sektor energetiky možno podporiť prostredníctvom politiky aktívneho trvalo udržateľného lesného hospodárenia. V záujme rozšírenia dodávky sa musia zlepšiť logistické vzťahy medzi vlastníckmi lesov a výrobným odvetvím.
- Možnú medzeru medzi dopytom a ponukou možno vyplniť, ak by sa celková lesná plocha a objem dreva mohli ďalej zvyšovať prostredníctvom zalesňovania, obnovy lesov a zlepšenej mobilizácie.
- Mal by sa podporovať ďalší vývoj trhu so spätne získavaným papierom a drevom vrátane ďalšieho rozšírenia účasti výrobného odvetvia s cieľom zvyšovať využívanie spätne získavaného papiera a dreva.
- Členské štáty a výrobné odvetvie by mali podporovať nákladovo efektívne riešenia so samostatnými zbernými systémami na použité papierenské a drevárske výrobky.

- Je dôležité podporiť väčšiu angažovanosť výrobného odvetvia pri znižovaní nezákonnej ťažby dreva a súvisiaceho obchodu s nezákonne získanými drevárskymi výrobkami⁹. Ďalej by sa malo podporovať trvalo udržateľné lesné hospodárenie, a to napríklad prostredníctvom využívania osvedčovania lesného hospodárenia alebo ekvivalentných schém a integrovaných dozorných postupov, ktoré umožnia spotrebiteľom pozitívnu diskrimináciu výrobkov pochádzajúcich z trvalo udržateľných a zákonných zdrojov.
- Využívanie lesných zdrojov na rôzne účely by malo byť vyvážené. V návrhu Komisie o podpore obnoviteľných zdrojov energie¹⁰ sa preto v plnej miere uznáva, že biomasa sa používa nielen na výrobu obnoviteľnej energie ale aj na iné účely, a preto sa členské štáty a Komisia vyzývajú, aby v národných akčných plánoch a pri všeobecnom monitorovaní a podávaní správ venovali pozornosť rôznym spôsobom použitia biomasy.

Opatrenia

1. Členské štáty, výrobné odvetvie a vlastníci lesov sa vyzývajú k tomu, aby v rámci národných programov v oblasti lesného hospodárstva a podobných opatrení a v súlade s akčným plánom v oblasti lesného hospodárstva uľahčovali a podporovali zalesňovanie, obnovu lesov a aktívne trvalo udržateľné lesné hospodárenie s cieľom prispieť k zmierňovaniu klimatických zmien a obnove biodiverzity a zároveň zvýšiť dodávku dreva.
2. V spolupráci s ad hoc pracovnou skupinou Stáleho výboru pre lesníctvo v oblasti mobilizácie Poradný výbor pre lesníctvo a odvetvia lesného hospodárstva preskúma popri mobilizácii aj ďalšie riešenia možnej medzery medzi dopytom a ponukou v súvislosti s drevom.
3. Poradný výbor pre politiku Spoločenstva v oblasti lesníctva a odvetví lesného hospodárstva bude sledovať vývoj trhov a zberných systémov pre spätne získavaný papier s cieľom poskytovať poradenstvo v oblasti ďalšieho presadzovania a rozširovania nákladovo efektívnych a vysokokvalitných zberných systémov.
4. Na zvýšenie miery spätne získavaných drevárskych výrobkov Komisia začne štúdiu, ktorou sa určia riešenia na zlepšenie zberných postupov a ktorou sa podporí spätne získavanie medzi spotrebiteľmi a výrobcami.
5. Poradný výbor pre lesníctvo zorganizuje spolu s odvetviami lesného hospodárstva zasadnutie za okrúhlym stolom, na ktorom sa zúčastnia dané odvetvia, dovozcovia dreva a distribútori výrobkov lesného hospodárstva, ako aj ostatné zúčastnené strany s cieľom vypracovať ďalšie opatrenia pre súkromný sektor, ako napríklad kódexy správania, aby sa zabránilo obchodu s nezákonne získaným drevom a výrobkami a ich používaniu, a to v súlade s akčným plánom FLEGT.
6. Odvetvia a vlastníci lesov sa vyzývajú k tomu, aby podnikali kroky na pomoc pri predchádzaní nezákonnej ťažby dreva a na podporu trvalo udržateľného lesného hospodárenia. Podporujú sa ich iniciatívy v oblasti osvedčovania a ekvivalentných schém, ako aj označovania výrobkov.
7. Komisia a členské štáty objasnia uplatňovanie smerníc o verejnom obstarávaní v prípade drevárskych a papierenských výrobkov prostredníctvom výmeny názorov

⁹ Výrobcovia nápojových obalov prijali v júli 2007 záväzok dosiahnuť 100 % výsledovateľnosť všetkého dreva používaného v ich výrobe na celom svete.

¹⁰ KOM(2008) 19 v konečnom znení.

a skúseností týkajúcich sa vnútroštátnych kritérií verejného obstarávania zákonne získaného a trvalo udržateľného dreva.

8. Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby pri vypracúvaní národných akčných plánov a v rámci všeobecného monitorovania obnoviteľných energií a podávania správ o nich venovali pozornosť rôznym spôsobom využitia biomasy.

b) Politiky v oblasti klimatických zmien a právne predpisy v oblasti životného prostredia

- Lesy a odvetvia lesného hospodárstva majú strategickú úlohu pri zmiernovaní klimatických zmien a táto ich úloha by sa mala posilňovať.
- Uskladňovanie uhlíka v zberných drevárskych výrobkoch môže rozšíriť výhody sekvestrácie uhlíka, ktoré prinášajú lesy, preto by sa mala rozvíjať úloha týchto výrobkov pri zmiernovaní klimatických zmien.
- Účinky politík v oblasti klimatických zmien a systém obchodovania s emisiami na niektoré súčasti celulózového a papierenského priemyslu sú dôležité. Takýmito politikami možno podnietiť inovácie a vyslať potrebné ekonomické signály na čo nákladovo najefektívnejšie dosiahnutie nízko uhlíkového a trvalo udržateľného hospodárstva a zároveň poskytnúť ďalším krajinám, ktoré sú veľkými producentmi emisií, stimuly na zavedenie ambiciózných opatrení na znižovanie emisií po roku 2012. V návrhu Komisie z 23. januára o revízii systému EÚ v oblasti obchodovania s emisiami sa ustanovujú potrebné opatrenia, ktoré je teraz nutné vypracovať.
- Právne predpisy Spoločenstva v oblasti životného prostredia vzťahujúce sa na odvetvia lesného hospodárstva by mali vychádzať zo zásady trvalo udržateľného aktívneho využívania lesných zdrojov a výrobných procesov založených na najlepších dostupných technikách, pričom sa ponechá priestor na flexibilné riešenia.
- Významnú úlohu vo vývoji preventívnych a kontrolných opatrení týkajúcich sa emisií v odvetviach lesného hospodárstva má smernica o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania (IPPC) a referenčné dokumenty súvisiace s najlepšimi dostupnými technikami. Jednotné uplatňovanie tejto smernice členskými štátmi je dôležitým prvkom trvalo udržateľnej výroby v EÚ. V návrhu smernice o priemyselných emisiách vypracovanom Komisiou, ktorým sa zlučujú smernica o IPPC a súvisiace sektorové smernice, sa posilňujú „najlepšie dostupné techniky“ a „novovznikajúce techniky“, ktoré majú kľúčový význam pre skĺbenie trvalej udržateľnosti s konkurencieschopnosťou.

Opatrenia

9. Preskúmajú sa výhody a výzvy návrhu na začlenenie otázky uskladňovania uhlíka v zberných drevárskych výrobkoch ako doplnkového prvku do medzinárodných rokovaní týkajúcich sa politík v oblasti klimatických zmien po roku 2012.

10. Komisia spoločne so zúčastnenými stranami a tretími krajinami preskúma úlohu sektorových dohôd, ktoré by mali viesť k celosvetovému zníženiu emisií v takom rozsahu, aký sa vyžaduje na účinné riešenie klimatických zmien, a mali by byť monitorovateľné, overiteľné a mali by podliehať povinným vykonávacím ustanoveniam. To bude zahŕňať metodológie pre osvedčené postupy týkajúce sa zhromažďovania údajov a kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

11. Komisia vypracuje opatrenia týkajúce sa energeticky náročných odvetví stanovené v jej súbore opatrení v oblasti klimatických zmien a obnoviteľnej energie z 23. januára 2008,

najmä určí sektory a podsektory, ktorých sa týka presun emisií uhlíka, a stanoví zodpovedajúce kvóty. V tejto súvislosti bude Komisia posudzovať, či odvetvia lesného hospodárstva spĺňajú podmienky na uplatnenie takéhoto prístupu. So zreteľom na medzinárodné rokovania o dohode o globálnych klimatických zmenách na obdobie po roku 2012 bude Komisia ďalej posudzovať situáciu energeticky náročných odvetví a môže navrhnúť úpravy, najmä pokiaľ ide o bezplatné pridelovanie alebo začleňovanie dovážaných výrobkov do systému EÚ v oblasti obchodovania s emisiami.

12. V preskúmaní Komisie zameranom na referenčné dokumenty v oblasti celulózy a papiera bude výrobné odvetvie vyzvané, aby prispelo k výmene informácií. Pozornosť by sa mala sústrediť na určenie flexibilných technických riešení a uľahčenie jednotného uplatňovania zo strany členských štátov.

c) Inovácia, výskum a vývoj

- Úroveň znalostí, inovácií, výskumu a technologického rozvoja v rámci odvetví lesného hospodárstva, ako aj informovanosť o vlastnostiach drevárskych výrobkov by sa mali zvýšiť.
- Strategickým výskumným programom Technologickej platformy sektora lesného hospodárstva sa integruje jednotný prístup v oblasti výskumných priorít týkajúcich sa celého spektra od dreva a druhotných surovín až po výrobu celulózy a papiera a drevospracujúce odvetvia.
- Sektor by mohol čerpať výhody zo skupinového prístupu uľahčujúceho úzku spoluprácu medzi podnikmi, výskumnými centrami a konečnými používateľmi ponúkajúc platformu na preklenutie obmedzení zdrojov v dôsledku fragmentárnej štruktúry výrobného odvetvia a prispievajúc k zlepšovaniu inovačného a rastového potenciálu malých a stredných podnikov.
- Možnosti rastu týchto odvetví a zamestnanosti v nich poskytujú najmä príležitosti na rozvoj menej rozvinutých, vidieckych a okrajových regiónov EÚ, kde sa často koncentrujú mnohé súvisiace špecializované kvalifikácie.

Opatrenia

13. Členské štáty a odvetvia by vo svojich programoch v oblasti výskumu a technologického rozvoja mali zohľadniť strategický výskumný program a zabezpečiť náležité vzdelávanie a odbornú prípravu v sektore lesného hospodárstva.

14. V rámci 7. rámcového programu EÚ sa vytvoria príležitosti pre odvetvia lesného hospodárstva. Osobitne sa budú podporovať metódy výroby biopalív a biochemikálií z dreva a zvýšená účinnosť vďaka využívaniu nových a spätne získavaných vlákien a pevného dreva, ako aj výrobky a vývoj postupov v baliarskom, tlačiarenskom a stavebnom odvetví.

15. Členské štáty a regióny sa vyzývajú, aby prijali a rozvíjali koncepciu súčinnosti s cieľom posilniť existujúce a vytvoriť nové konkurenčné synergie v sieti lesného hospodárstva, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podniky. To môže podporiť program pre konkurencieschopnosť a inovácie v oblasti nadnárodnej skupinovej spolupráce a vývoj skupinových stratégií na sektorovej úrovni.

16. Z podpory v rámci politiky súdržnosti na roky 2007 až 2013 sa poskytne pomoc na zlepšenie konkurencieschopnosti a trvalej udržateľnosti sektora, najmä v najviac znevýhodnených regiónoch EÚ. Aktivity, na ktoré sa poskytne podpora, budú zahŕňať napr.

investície do vývoja technológií v oblasti obnoviteľnej energie alebo zlepšenie kapacít v oblasti výskumu, technologického rozvoja a inovácií.

d) Obchod a spolupráca s tretími krajinami

- Prístup k surovinám a rovnaké podmienky v zahraničnom obchode sú dôležitými prvkami na zabezpečenie riadneho rámca a prostredia pre konkurencieschopnosť podnikov EÚ vo svete.
- Pokrok v oblasti minimálnych medzinárodných požiadaviek týkajúcich sa ochrany životného prostredia a zdravia a bezpečnosti by prispel k vyváženejšiemu celosvetovému rámcu pre európskych aktérov.
- Normalizácia uľahčuje obchod s drevárskymi a papierenskými výrobkami. Podľa smernice o stavebných výrobkoch¹¹ sa harmonizovanými európskymi normami týkajúcimi sa výrobkov umožňuje spravodlivé hodnotenie technickej výkonnosti stavebných výrobkov v celej EÚ vrátane domácich a dovážaných drevárskych výrobkov.
- Takisto je dôležitá spolupráca s tretími krajinami v oblasti noriem pre stavebné výrobky z dreva. Ide najmä o krajiny, v ktorých rastie dopyt po vysoko kvalitných drevárskych výrobkoch. Takto môžu tretie krajiny takisto uznať európske normy.

Opatrenia

17. Komisia bude naďalej vyvíjať úsilie o vytvorenie a realizáciu stratégie v oblasti prístupu na trh, ktorá bude koherentná s cieľmi týkajúcimi sa rastu a zamestnanosti, ako aj trvalo udržateľného rozvoja, a ktorou sa zabezpečí prístup k surovinám na medzinárodnej úrovni a podporí sa odstraňovanie colných a necolných bariér.

18. Komisia otvorí dialóg so zainteresovanými tretími stranami zameraný na riešenie technických, regulačných a súvisiacich otázok.

e) Komunikácia a poskytovanie informácií

- Komunikácia a imidž sú dôležitými faktormi prispievajúcimi ku konkurencieschopnosti odvetví lesného hospodárstva. Úroveň znalostí o výrobkoch lesného hospodárstva a o odvetviach lesného hospodárstva by sa mala zlepšiť.
- Opatrenia v oblasti komunikácie podporované a implementované priemyselným odvetvím sú podstatné na zdôraznenie charakteru sektora lesného hospodárstva.
- K analyzovaniu a budovaniu znalostí o týchto odvetviach môžu prispieť verejné inštitúcie, univerzity a výrobné odvetvie.

Opatrenie

19. Členské štáty, regionálne orgány, akademické a vzdelávacie inštitúcie budú vyzvané na spoluprácu s nadnárodnými sieťami s cieľom skúmať dlhodobé zmeny v odvetviach lesného hospodárstva a v nadväznosti na ne zabezpečiť ďalšie opatrenia v tomto smere.

¹¹ Smernica 89/106/EHS